

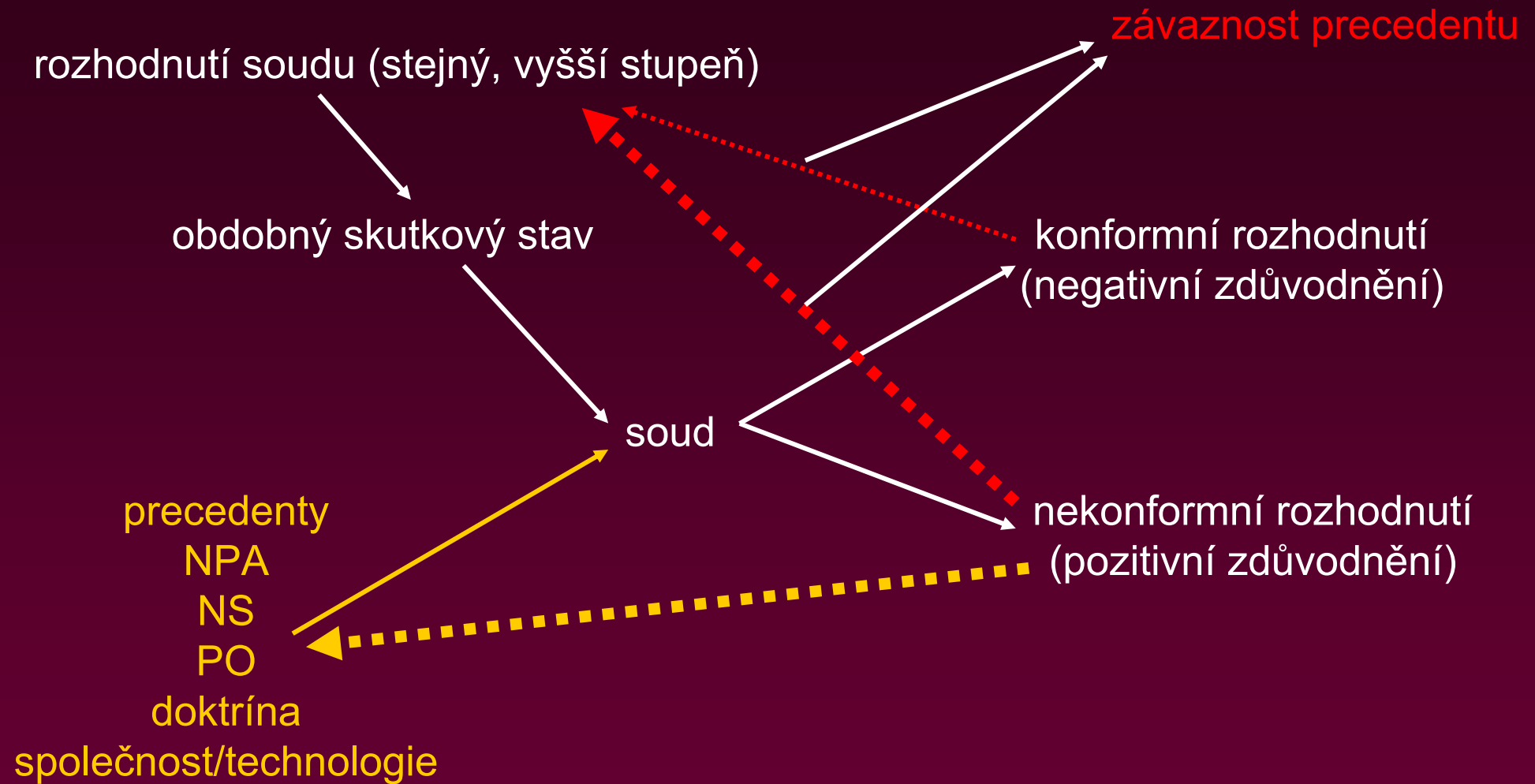

KATEDRA PRÁVNÍ TEORIE

judikatura jako zdroj normativních informací

- psané právo – NPA ← kontinentální systém
- smluvní právo – NS ← kontinentální systém
- soudcovské právo – SP ← kontinentální systém
- obyčejové právo – PO ← kontinentální systém
- právní principy ← kontinentální systém
- zásady spravedlnosti ← kontinentální systém
- doktrína

precedens – základní koncept

normativita judikatury

pojem kontinentální judikatury (odlišnost od precedentu)

- ustálená interpretační praxe (nikoli jednotlivé rozhodnutí)
- omezený rozsah (relativně abstraktní ustanovení zákona)

- ? povinnost znát
- ? povinnost argumentovat

čl. 95 odst. 1 Ústavy ČR

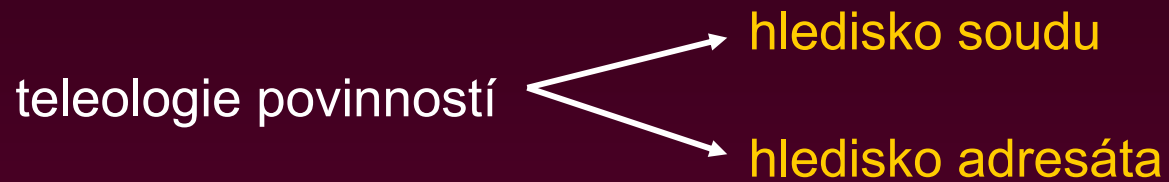
Soudce je při rozhodování vázán zákonem a mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu; je oprávněn posoudit soulad jiného právního předpisu se zákonem nebo s takovou mezinárodní smlouvou

§ 79 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb.

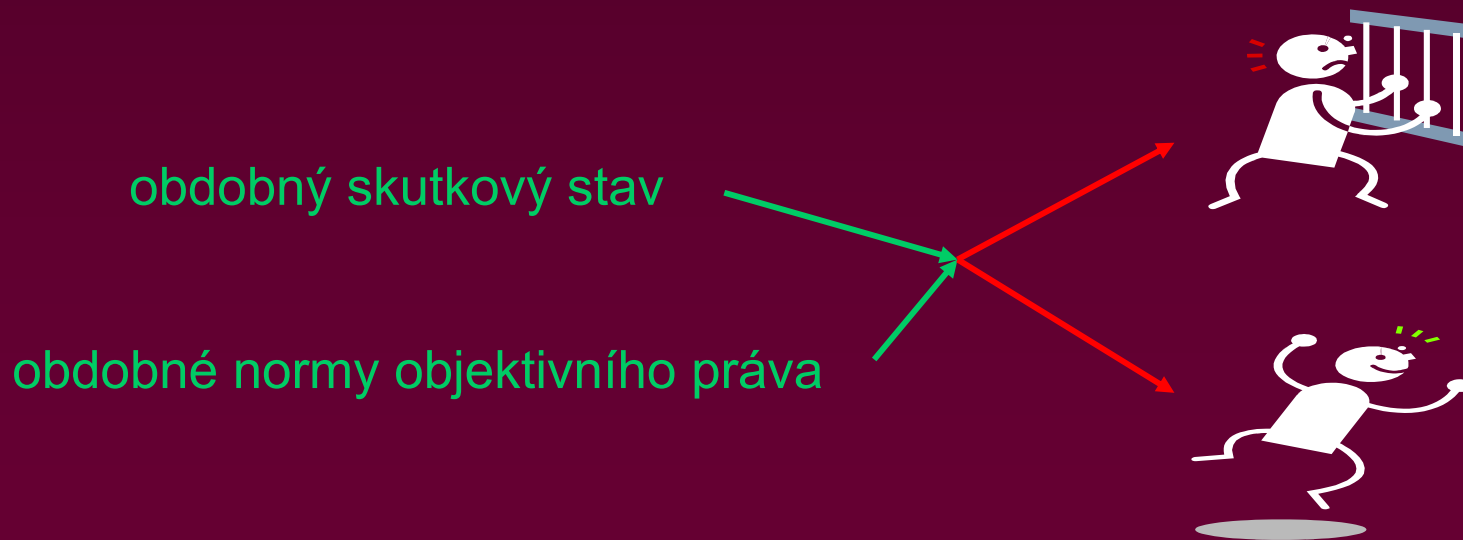
Soudci a přísedící jsou při výkonu své funkce nezávislí a jsou vázáni pouze zákonem. Jsou povinni vykládat jej podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a rozhodovat v přiměřených lhůtách bez průtahů, nestranně a spravedlivě a na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem.

normativita judikatury

- povinnost znát
- povinnost argumentovat

znalost zákona, neznalost judikatury soudem:

normativita judikatury – hledisko soudu

- povinnost znát
- povinnost argumentovat

čl. 95 odst. 1 Ústavy ČR

Soudce je při rozhodování vázán zákonem a mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu; je oprávněn posoudit soulad jiného právního předpisu se zákonem nebo s takovou mezinárodní smlouvou

§ 79 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb.

Soudci a přísedící jsou při výkonu své funkce nezávislí a jsou vázáni pouze zákonem. Jsou povinni vykládat jej podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a rozhodovat v přiměřených lhůtách bez průtahů, nestranně a **spravedlivě** a na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem.

preambule Ústavy ČR:

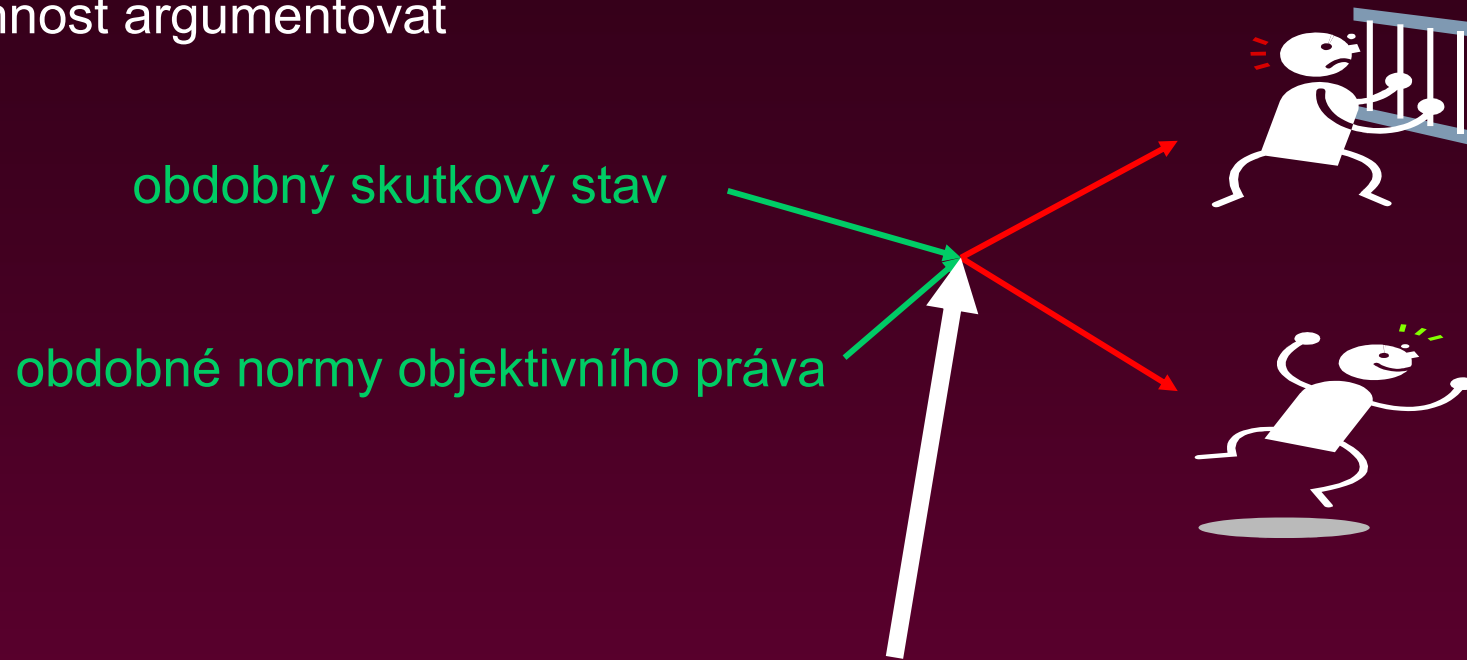
...jako vlast rovnoprávných, svobodných občanů ...

...odhodláni řídit se všemi osvědčenými **principy právního státu**...

Ústava ČR, LZPS (nejvyšší právní síla)

normativita judikatury – hledisko soudu

- povinnost znát
- povinnost argumentovat

- právo na spravedlivý proces
- rovnost před zákonem
- právní jistota

normativita judikatury – hledisko soudu

neargumentované nekonformní rozhodnutí je **protiústavní** (bez ohledu na zákonnost)

III. ÚS 470/97:

ústavně zaručená práva v oblasti obecného práva působí jako regulativní ideje; porušení některé z jeho norem, a to v důsledku **svévole** (kupř. nerespektování kogentní normy) nebo v důsledku **interpretace ocitající se v extrémním rozporu s principy spravedlnosti** (kupř. přepjatý formalismus), tato ústavě zaručená práva porušuje, obdobně jako tomu je stran **odklonu od ustálené rozhodovací praxe** nadto usměrněné opakovanými rozhodnutími či stanovisky Nejvyššího soudu ČR, aniž by obecné soudy nižšího stupně dostatečným způsobem **vyložily důvody**, pro které ustálenou rozhodovací praxi odmítají, a aniž by proti takovému svému rozhodnutí připustily dovolání (§ 239 odst. 2 o. s. ř.).

normativita judikatury – hledisko soudu

neargumentované nekonformní rozhodnutí je **protiústavní** (bez ohledu na zákonnost)

III. ÚS 252/04

V obecné rovině ve vztahu k závaznosti soudní judikatury lze konstatovat, že již učiněný výklad by měl být, **nedojde-li k následnému shledání dostatečných relevantních důvodů** podložených racionálními a přesvědčivějšími argumenty, ve svém souhrnu více konformnějšími s právním řádem jako významovým celkem a svědčícími tak pro změnu judikatury, **východiskem pro rozhodování následujících případů** stejného druhu, a to z pohledu postulátů právní jistoty, předvídatelnosti práva, ochrany oprávněné důvěry v právo (oprávněného legitimního očekávání) a principu formální spravedlnosti (rovnosti).

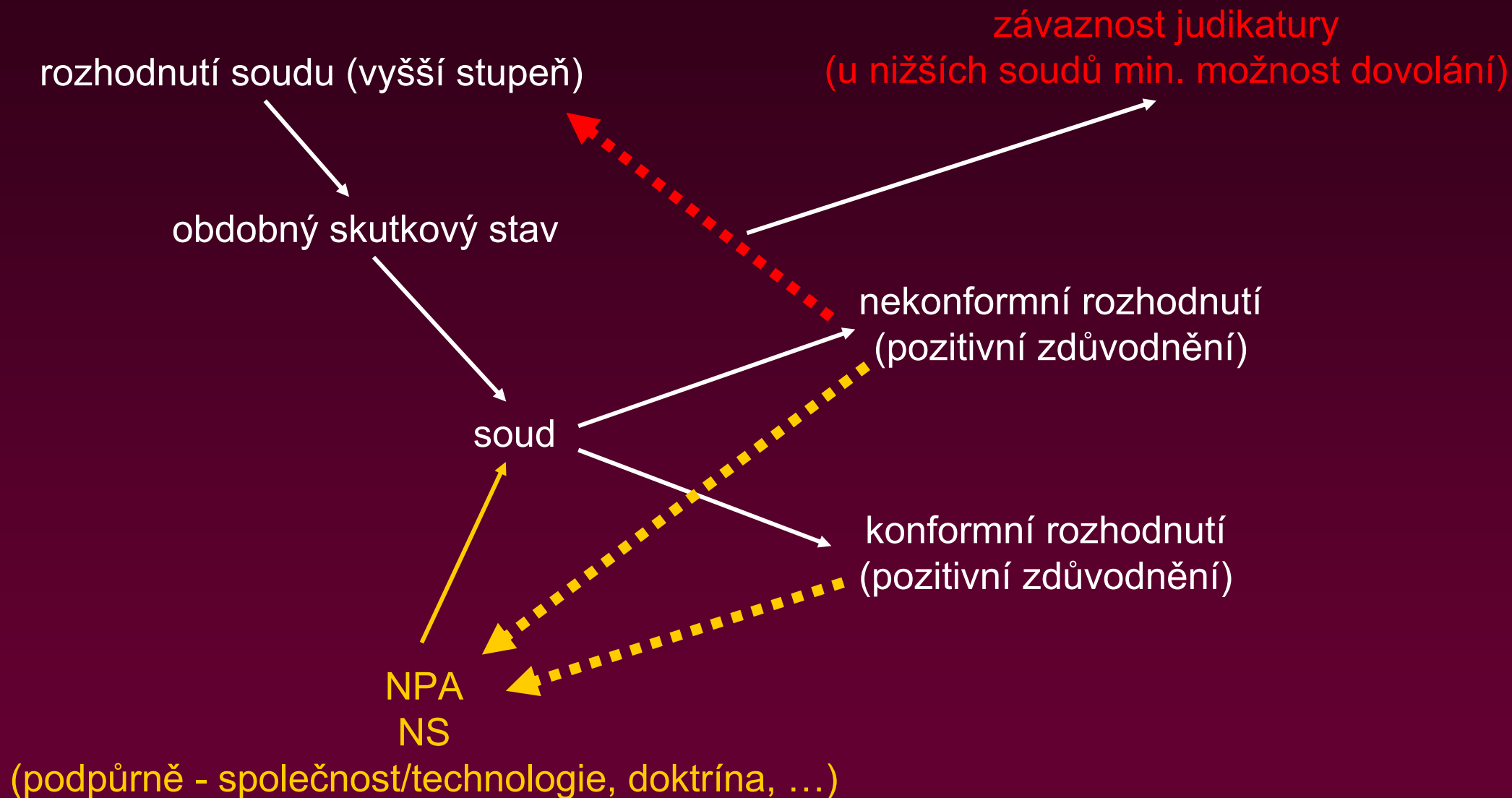
normativita judikatury – hledisko soudu

neargumentované nekonformní rozhodnutí je **protiústavní** (bez ohledu na zákonnost)

III. ÚS 252/04

Ke znakům právního státu totiž neoddělitelně patří **princip právní jistoty** a z něj plynoucí **princip ochrany oprávněné důvěry v právo**, který jako stěžejní znak a předpoklad právního státu v sobě implikuje především efektivní ochranu práv všech právních subjektů ve stejných případech shodným způsobem a **předvídatelnost postupu státu a jeho orgánů**. Z postulátu oprávněné důvěry v daný právní řád a totožný postup orgánů veřejné moci ve skutkově a právně identických kauzách, kdy subjekty práv oprávněně očekávají, že v této důvěře nebudou zklamány, **nevyplývá sice kategorická neměnnost výkladu** či aplikace práva, nýbrž ten požadavek, aby tato změna byla s ohledem na konkrétní okolnosti, jako je kupř. objektivní vývoj společenských podmínek dotýkající se daných skutkových situací (sp. zn. IV. ÚS 200/96), **předvídatelná** nebo případně nepředvídatelná změna výkladu v době jejího uskutečnění byla **transparentně odůvodněna** a opírala se o akceptovatelné racionální a objektivní důvody, které přirozeně reagují i na právní vývody předtím v rozhodovací praxi stran té které právní otázky uplatňované (sp. zn. III. ÚS 470/97). Pouze takto **transparentně vyložené myšlenkové operace, odůvodňující divergentní postup** nezávislého soudu, resp. soudce, vylučují, v rámci lidsky dostupných možností, libovůli při aplikaci práva.

normativita judikatury – základní koncept

normativita judikatury – základní koncept

rozdíly oproti precedentu

- ustálená interpretační praxe (nikoli jednotlivé rozhodnutí)
- omezený rozsah (relativně abstraktní ustanovení zákona)
- pozitivní zdůvodnění konformního rozhodnutí (argumentace judikaturou)
- zásadně na nejvyšší úrovni (jinak možnost opravného prostředku)

normativita judikatury – hledisko adresáta

publikace judikatury – zákonné zdroje

- Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu ČR
- Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu ČR
- Sbírka rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR

§ 59 zákona č. 182/1993 Sb., o ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů

§ 24 zákona č. 6/2002 Sb., zákon o sudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů

§ 22 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

normativita judikatury – hledisko adresáta

publikace judikatury – oficiální zdroje

www.judikatura.cz

Evidenční číslo ASPI:	<input type="text"/>	Závaznost:	<input type="text"/>
Aktuálnost:	<input type="text"/>	Územní platnost:	<input type="text"/>
Datum vydání:	od: <input type="text"/>	do: <input type="text"/>	
Autor:	<input type="text"/>		
Pramen:	<input type="text"/>		
<u>Oblast úpravy:</u>	<input type="text"/>		
Vztah k předpisu:	<input type="text"/>		
V textu:	<input type="text"/>		
Zobrazovat:	<input type="text" value="20"/>	<input type="button" value="Vyhledání"/>	<input type="button" value="Vymazání"/>

Rozlišovat zápory

normativita judikatury – hledisko adresáta

publikace judikatury – oficiální zdroje

www.nsoud.cz/rozhod.php

vyhledat: všechny ▾

týden: až

druh: seznam *.zip

www.nssoud.cz

Datum -

Spisová značka -

Oblast práv. úpravy

Forma rozhodnutí

V textu

Kalendář

2005	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2004	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2003	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

říjen 2005

					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Nejnovější rozhodnutí:

Spis. značka	Datum	Oblast právní úpravy	Sbírka
2 Afs 144 / 2004 - 110	31.8.2005	Daně – ostatní	Nepubl.

normativita judikatury – hledisko adresáta

publikace judikatury - zdroje judikatury ES

curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=cs - oficiální – ES

europa.eu.int/eur-lex/cs/search/search_case.html - oficiální – ES – do 1997

cmiskp.echr.coe.int/tkp197/search.asp?skin=hudoc-en - oficiální ESLP

193.191.217.21/en/jurisprudence/jurifast/jurifast_en.php - neoficiální – ES, NS